

En kommun behåller ett övergripande ansvar för rådgivning angående skuldsanering när rådgivningsuppdraget har lämnats till en s.k. konsult som inte är anställd av kommunen

---

Bakgrund

Den 30 april 2007 framförde AA i en anmälan till JO klagomål mot Ragunda kommun i anledning av långsam handläggning av ett ärende om skuldsanering (JO:s dnr 1925-2007). Föredraganden inhämtade per telefon upplysningar från socialassistenten BB. Hon upplyste om följande. Ärenden om skuldsanering hanteras inom kommunen av en konsult som kommunen har anlitat för detta ändamål. Den 9 maj 2006 förmedlade hon AA:s ärende till konsulten. Hon pratade med konsulten i vecka 22 år 2007. Han meddelade henne då att han beräknade kunna avsluta AA:s ärende inom två veckor. AA har också tidigare fått budget- och skuldrådgivning för skuldsanering hos kommunen. Det ärendet avslutades den 14 februari 2005.

Med hänvisning till vad som hade kommit fram i ärendet fann JO inte tillräckliga skäl att vidta någon ytterligare åtgärd (JO:s beslut den 12 juni 2007).

Anmälan

I en ny anmälan, som inkom till JO den 17 augusti 2007, vidhöll AA sitt klagomål mot Ragunda kommun. Han anförde i huvudsak följande. Det ärende som avslutats den 14 februari 2005 har avslutats utan hans vetskap. Det är helt omöjligt för konsulten att få hans pågående ärende klart inom två veckor eftersom konsulten inte har fått några nya uppgifter från honom sedan september 2006. Konsulten har inte heller skickat någon fullmakt för att kunna avsluta ärendet eller kontaktat honom. Det som framförts till JO från kommunens sida är ett försök att skyla över ett mycket misskött ärende.

Utredning

JO remitterade AA:s anmälan till kommunstyrelsen i Ragunda kommun. I ett yttrande som inkom den 25 september 2007 anförde kommunstyrelsen följande.

Vid genomgång av de handlingar som finns framkommer att AA har varit i kontakt med kommunens budget- och skuldrådgivare under våren 2004 och därmed har ett

ärende öppnats i kommunens sociala system SOFIA, med ärendetypen Skuldsanering, öppnat 2004-04-06.

Vidare kan man av materialet se att inriktningen verkar ha varit att försöka nå en frivillig uppgörelse med de instanser som AA haft skulder hos. Huruvida den uppgörelsen kommit till stånd går inte att utläsa av de handlingar som är tillgängliga i ärendet.

När det gäller handläggning av skuldsaneringsärenden så har Ragunda kommun i dagsläget ingen tjänsteman som direkt arbetar med skuldsanering. Tjänsten köps externt av en konsult.

Enklare budgetrådgivningar utförs dock i egen regi vid kommunens enhet för individ- och familjeomsorg.

Utifrån detta togs kontakt med konsulten under 2006 för att AA skulle få hjälp med sitt skuldsaneringsärende.

När kommunen kontaktade konsulten 2007-08-27 uppgavs att ärendet nu var i stort sett klart och skulle färdigställas inom de närmaste fjorton dagarna.

När det gäller uppgiften om att kommunens tjänsteman skulle ha lämnat en felaktig redogörelse för att skyla över ett misskött ärende så har det inte varit helt lätt att följa ärendegången då dokumentationen helt eller delvis saknats sedan tidigare. De uppgifter som lämnats har varit relevanta utifrån vad som finns registrerat i det datasystem som kommunen använder. Av det systemet framgår det att ärendet Skuldsanering, som tjänstemannen hänvisat till öppnats 2004-04-06 och avslutats med uppgift, Inga ytterligare kontakter, 2005-02-14. Det går inte att i systemet utläsa av vilken anledning ärendet avslutats mer än enligt ovanstående.

I sitt brev uppger AA att det gått ytterligare 9 veckor från v 22 när han var i kontakt med konsulten och att fortfarande inget hänt.

Kommunen har haft kontakt med konsulten 2007-09-07 som uppger att han skickat fullmakt till AA och väntar på att få den tillbaka efter påskrift. Efter det kommer brev att skickas till fordringsägarna för att få uppgift på skuldbelopp för att sedan göra en sammanställning till Kronofogden. AA är sedan februari 2007 utflyttad till Sollefteå kommun.

AA bereddes tillfälle att kommentera remissvaret.

I ett beslut den 10 oktober 2008 anförde *JO André* följande.

Bedömning

Bestämmelser om skuldsanering finns i skuldsaneringslagen (2006:548). Ärenden om skuldsanering prövas av Kronofogdemyndigheten. Kommunen ska enligt 2 § andra stycket skuldsaneringslagen inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldsatta personer. Rådgivningsskyldigheten gäller även under skuldsaneringsförfarandet hos Kronofogdemyndigheten och under löptiden för en betalningsplan. I förarbetena till bestämmelsen sägs att grundidén är att de kommunala rådgivarna genom olika former av ekonomisk rådgivning dels ska bidra till att förebygga överskuldsättning, dels ska hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sina problem (se prop. 2005/06:124 s. 73). Vidare anføres att rådgivningsarbetet ska vara strukturerat och bygga på en väl underbyggd metodik. Inom ramen för sitt arbete ska rådgivarna bl.a. aktivt medverka till att en skuldsanering aktualiseras och bistå med råd och anvisningar vid en ansökan härom. Kommunens roll i frågor om skuldsanering är alltså rent rådgivande och stödjande.

2006 års skuldsaneringslag trädde i kraft den 1 januari 2007. I den tidigare skuldsaneringslagen (1994:334) fanns i 1 § andra meningen en bestämmelse om att kommunen inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt skulle lämna råd och anvisningar till skuldsatta personer.

AA begärde i april 2006 hjälp av Ragunda kommun med budget- och skuldrådgivning för skuldsanering. För att bistå AA anlätade kommunen en s.k. konsult. I vecka 22 året därpå, dvs. omkring månadsskiftet maj/juni 2007, uppgav konsulten för en socialassistent att ärendet borde vara avslutat inom två veckor. När kommunstyrelsens remissvar inkom till JO var ärendet fortfarande inte avslutat.

JO har enligt 2 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän tillsyn över bl.a. statliga och kommunala myndigheter, tjänstemän och andra befattningshavare vid dessa myndigheter och annan som innehar tjänst eller uppdrag, varmed följer myndighetsutövning såvitt avser denna hans verksamhet.

Den konsult som kommunen har anlitat är inte anställd av kommunen. Såvitt har kommit fram i ärendet har konsulten inte heller knutits till förvaltningen på ett sådant sätt att han kan sägas ha deltagit i kommunens verksamhet. Uppdraget har heller inte innefattat myndighetsutövning. Konsulten står därför inte under min tillsyn när det gäller uppdraget att ge råd till AA (se bl.a. JO:s ämbetsberättelse 2001/02 s. 250; särskilt s. 259 f.).

Jag går därför inte närmare in på hur konsulten har utfört sitt uppdrag. Däremot vill jag påpeka att kommunen behåller ett övergripande ansvar för rådgivningen när uppgiften har överlämnats till en utomstående.

Handläggningen av ärendet har dragit ut på tiden. Den omständigheten att Ragunda kommun valt att anlita en konsult för att handlägga kommunens s.k. skuldsaneringsärenden medför naturligtvis inte att kommunen befriats från sitt ansvar för att enskilda personer, som ansöker om hjälp för att komma tillrätta med sina ekonomiska problem, inom rimlig tid får de råd och anvisningar som de enligt skuldsaneringslagen har rätt till.

Såvitt framkommit har kommunens första kontakt med konsulten, efter det att ärendet förmedlades, tagits i vecka 22 år 2007. Ärendet hade då pågått i drygt ett år. Kommunen tycks under denna period inte ha haft någon uppföljning av konsultens arbete. Jag finner att detta inte är tillfredsställande och förutsätter att kommunen, om så inte redan har skett, ser över sina rutiner för att undvika att en liknande situation inträffar igen.

Det som i övrigt har framkommit föranleder inte någon åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det ovan anförda.